

U elektrotehničkoj struci ovo se može najzgodnije vršiti preko *Jugoslavenske elektrotehničke komisije* (JEK, a to je nacionalni ogranak *Internacionalne elektrotehničke komisije* IEC). JEK je savjetodavno tijelo, koje raspravlja elektrotehnička pitanja, prvenstveno važna s gledišta standardizacije. JEK (kao i IEC) sastoji se od većeg broja stručnih tehničkih odbora (TO), među kojima postoji i poseban odbor za terminologiju (TOI). Tajnici i suradnici ovih tehničkih odbora JEK-a u neku ruku predstavljaju dotičnu elektrotehničku granu za cijelu državu. Zato su upravo ovi tehnički odbori najpozvaniji i najprikladniji forum za raspravljanje novih predloženih tehničkih izraza na državnom nivou. JEK ima i tu prednost, da kao ogranak IEC-a može dobivati svu dokumentaciju o znatnom i vrijednom tehničkom terminološkom radu, koji se u svijetu obavlja na međunarodnom nivou; taj rad obuhvaća i sistematsko sastavljanje višejezičnih tehničkih rječnika, koji za pojedinačne pojmove daju standardizirane izraze i definicije. Termine, koje pojedini tehnički odbori, kao i TOL, usvoje, dostavljao bi taj odbor Saveznoj komisiji za standardizaciju (SKS), da ona, kao izvršni odbor, provede uobičajeni postupak, kako bi ti termini zadobili važnost državnog standarda.

U smislu pokretanja ovako zamišljenog terminološkoga rada održan je potkraj prošle godine u tvornici električnih strojeva »Rade Končar« u Zagrebu i poseban dogovor, kojemu su prisustvovali i predstavnici Hrvatskog filološkoga društva prof. dr. Ljudevit Jonke i prof. dr. Josip Hamm, kao i tajnik Tehničkog odbora TOL, prof. ing. Vladimir Žepić i autor našeg Elektrotehničkog rječnika ing. Vlatko Dabac. Prisutni su se složili u tome, da se, na gore opisani način, sistematski razvije tehnički terminološki rad. Uočene su i poteškoće, osobito kod izdavanja državnih standarda, uvjetovane neosporno znatnim razlikama u postojećim tehničkim izrazima hrvatskoga i srpskoga govornog područja. Izraženo je međutim mišljenje, da će se te teškoće ubuduće moći sporazumno uklanjati u duhu Novosadskih zaključaka o jeziku.

GUBLJENJE PLURALNIH OBLIKA U NAZIVIMA MJESTA

Alija Nametak

Tko se vozi željeznicom od Visokog prema Sarajevu, kad čuje da kondukter na prvoj stanici vikne *Ljèševò*, ne bi se mogao nikada dosjetiti, da se to selo nekada zvalo *Alèšehovići* po nekakvu šehu Ali ili Ale-šehu, čiji su se potomci prozvali Alèšehovići (ili Ališáhovići, kako neki misle), a po njima i selo. Kako muslimani dobro čuvaju glas *h* u govoru (čak ga nekada upotrebljavaju, i gdje mu nije mjesta: u turcizmima: *hàmbār*, *hàlât*, ili u hrđa,

hrvati se), to i mještani i oni iz bliže okoline zovu selo i Alešehovići ili Lešehovići, dok su kršćani progutali *h*, odnosno mjesto njega uzeli *v* (kao što se i duhan pretvorio u duvan) i odbacili nastavak *-vići*, a kako su usto i jekavci (barem pravoslavni ovoga kraja), to su etimološko *e* pretvorili u *je*. Vjerojatno su i stranci kondukteri za vrijeme austro-ugarske uprave skratili ime sela, kao što su i u Hrvatskoj kondukteri Mađžari pretvorili Jastrebarsko u Jasku.

To se isto dešava i dolinom rijeke Neretve, na željezničkoj pruzi od Mostara do mora, gdje nekoliko sela ima pluralni oblik, a kondukteri ih izvikuju u singularnom. Tako se čuje sada: Bačević mjesto pravilnog Bačevići, kako se spominje i u jednoj staroj pjesmi, koju sam slušao od svoga oca, a koja, čini mi se, nije nigdje zabilježena:

Boga moli mali Radojica,
da presuši voda Jasenica,
da porobi selo Bačeviće,
Bačeviće, a i Kručeviće . . .

Tako se isto čuje sada i Žitomislić (selo s poznatim starim pravoslavnim manastirom), Kručević, pa čak i Šurmanac, mjesto starijih oblika: Žitomislići, Kručevići, Šurmanci.

Isti je slučaj i s gradićem Mëtkovićima, koji se sada i službeno piše Metković.

Sela i mjesta, koja su udaljenija od željezničke pruge, bolje čuvaju svoje pluralne oblike. Tako se u nevelikoj udaljenosti od gornjih nalaze sela kao Aladinići, Stanojevići, Öpličići, Ūzarići, Ošanići, Pöprati, Vrâpčići, Slipčići, Tëpčići, Grädnići, Grljevići i druga.

Prošle jeseni sam bio u selu, koje je na geografskoj karti zabilježeno kao *Kuliješ*, a u razgovoru s mještanima sam čuo oblik Kulijëši, u Kulijëšima, iz Kulijëšã. Kad sam jednog starca pitao, da li se pravo kaže Kuliješ ili Kulijëši, rekao mi je, da Kuliješ reknu samo mlađi ljudi. Ali, eto već je takav i službeni naziv na karti administrativno-teritorijalne podjele Bosne i Hercegovine iz 1952. (Ime sela se drukčije dovodi u vezu s Kulinom banom, pa se i brdo iznad njega, na kojemu je do pretkraj prošloga rata bila i župna crkva, zove Bámrdo < Banj-brdo = banovo brdo.)

Tako je i veće mjesto u istočnoj Bosni, Vlasenice, izgubilo u službenom nazivu svoj pluralni oblik. Danas se svuda piše Vlasenica, a prema pisanju se udešava i izgovor, ali sam slušao više puta Vlâsenice, iz Vlâsenicã, u Vlâsenicama, nego Vlasenica, -e. Čak sam slušao od starog pravoslavnog svećenika Brežančića, rodom iz toga kraja, oblik Vlasanice.

Na putu iz Bosanskog Grahova prema Livnu ima niz sela, koja su nekada morala imati pluralni oblik, jer su nastala od prezimena, a danas se

pišu Kovačić, Čelebić, Ljubunčić, Lusnić, Žirović. Nimalo ne sumnjam, da su se ova sela nekad zvala, a možda ih narod i sada zove: Kovačići, Čelebići, Ljubunčići i t. d.

Kako može naziv mjesta sa zemljopisne karte doći u opći narodni govor, pokazuje ime jednog lokaliteta na Trebeviću više Sarajeva. To je sada zvani Dragúljac, koji se nekada zvao Dr̃agol̃az (\leq draga, koja l̃az̃i, draga, gdje je klizavo tlo, ili, da svak razumjedne, gdje je »ruč-teren«). Kad su austrijski geodeti i oficiri pravili specijalne vojne karte Trebevića, čuli su od seljaka iz okoline ime Dragolaz i zabilježili ga tako na specijalki, ali su ga Švabe izgovarale Dragolac i Dragulac. Naši planinari, koji se nisu oslanjali na izgovor mještana, nego na strance, još su dalje išli u izvrtanju riječi, napravivši od Dragolaza Draguljac (dovodeći ga valjda u vezu s imenicom dr̃ag̃ulj), kako ga sada svi zovu, čak i seljaci s Trebevića, jer je nekoliko decenija postojala na tom mjestu kamena utvrda, podignuta za vrijeme austrijske okupacije, nazivana po lokalitetu.

A da je potrebno ispitivati više ljudi, pogotovu ako u istom kraju ili selu ima različitih izgovora, recimo u refleksu glasa *ě* ili u čuvanju i odbacivanju glasa *h*, pokazuje selo Duhri na putu iz Sarajeva u Kiseljak, koje muslimani seljaci dekliniraju: Dúhri, Dúhārā, Dúhrima, Dúhre . . ., a katolici: Dúri, Dúri, Dúrima, o čemu sam se prošle godine uvjerio u tome kraju.

Svakako je potrebno kod određivanja službenih naziva pojedinih mjesta, sela i zaselaka voditi računa, kako ih mještani zovu, i pažljivo ih zabilježiti, a ne od prvoga, na koga se naiđe, koji može biti i stranac, doseljen iz drugoga kraja.¹

O RODU STRANIH IMENA MJESTÁ NA -O

Miroslav Kravar

Nedavno se u »Jeziku« profesor dr. M. Hraste zabavio pitanjem roda i kongruencije mjesnih imena stranoga podrijetla, napose onih na -o, i time u dnevni red naših diskusija o jeziku unio zanimljivu točku, koja dosada — koliko znam — nije bila dovoljno isticana. Ako se njegov konačni zaključak, da su neka od tih imena (poimence *Kairo*, *Milano* i sl.) srednjega roda, i ne da tako lako braniti, nije ipak na odmet, što je svojim člankom potakao na razmišljanje o toj stvari.¹

¹ Skrećemo pažnju našim čitaocima na članak prof. M. Kombola »Selca, a ne Selce« (Hrvatski jezik, 1938-39, str. 131.) i na članak prof. M. Hraste »O imenima mesta u Dalmaciji« (Naš jezik, 1939, str. 266.), u kojima se obrađuje sličan jezični problem na području Hrvatskog Primorja i Dalmacije. — *Bilj. uredništva.*

¹ »Jezik« 4 (1955-56), str. 70. i d.